

רע"פ 1688/14 - דוד כץ נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
רע"פ 1688/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: דוד כץ

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 19.1.2014, בעפ"ג 46140-11-13, שניתן על-ידי כב' השופטים: א' טל - סג"נ; א' מקובר; ז' בוסתן

בשם המבקש: עו"ד תמיר סלומון

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים א' טל - סג"נ; א' מקובר; ז' בוסתן), בעפ"ג 46140-11-13, מיום 19.1.2014. בפסק דינו, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורה של המדינה על גזר דינו של בית משפט השלום בכפר-סבא (כב' השופט ע' פרייז), בת"פ 34388-07-11, מיום 3.11.2013.

רקע והליכים קודמים

2. על פי עובדות כתב האישום, המבקש שימש כמנהל הפעיל של חברה למכירת בגדים בשם ריינבו ג'יפסי בע"מ. במהלך

השנים 2010-2011 ביצע המבקש עבירות מס באופן שיטתי, בכך שהגיש 18 דו"חות תקופתיים לרשויות המס, ללא תשלום המס הנובע מהם. הסכום הכולל של המס הנדרש לתשלום, הגיע לסכום הקרוב ל-900,000 ש"ח. המבקש המשיך לבצע את העבירות גם לאחר הגשת כתב האישום, ולפיכך הוגש נגדו כתב אישום מתוקן הכולל אישומים נוספים. ביום 7.5.2013, הורשע המבקש, על יסוד הודאתו בכתב האישום המתוקן, בעבירות לפי סעיף 117(א)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976; ביחד עם תקנה 23(ב)(1) לתקנה 27 לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976.

3. גזר הדין בעניינו של המבקש ניתן על ידי בית משפט השלום ביום 3.11.2013. במסגרת גזר הדין, בחן בית המשפט את נסיבות המקרה, ובכלל זה שקל לקולה את קשייו הכלכליים המהותיים של המבקש שהובילו לפשיטת רגל; את יכולת ההשתכרות המוגבלת של המבקש בשל בעיותיו הבריאותיות; את נסיבותיו המשפחתיות של המבקש; את הודאתו בכתב האישום; ואת העדרו של עבר פלילי. לאור שיקולים אלו, נגזרו על המבקש 6 חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, וכן 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים.

4. המדינה ערערה על גזר הדין, בטענה כי בית משפט השלום שגה במשקל שנתן לשיקולים לקולה, ועקב כך גזר על המבקש עונש המופרז בקולתו. בקבלו את הערעור, קבע בית המשפט המחוזי כי בית משפט השלום שגה בשתיים: בכך שהתייחס לכל 18 המקרים של אי הגשת דו"ח לרשויות המס כמקרה אחד; ובכך שלא ייחס משקל לעובדה שהמבקש המשיך לבצע עבירות, גם לאחר שהוגש נגדו כתב אישום. לפיכך, התקבל הערעור ביחס לעונש המאסר ונקבע כי המבקש ירצה 6 חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג וברית. בשל מצבו הכלכלי של המבקש ועונש המאסר שהוטל עליו – נמנע בית המשפט המחוזי מהטלת קנס.

הבקשה לרשות ערעור

5. הבקשה שלפניי מכוונת כנגד עונש המאסר מאחורי סורג וברית, שנגזר על המבקש. נטען בבקשה, כי היא מעלה שאלות משפטיות החורגות מעניינו של המבקש וכי יש בהן כדי להצדיק מתן רשות ערעור. בא-כוח המבקש חזר ופירט את נסיבות המקרה, במסגרתן נקלע המבקש לקשיים כלכליים שהובילו לקריסת עסקיו. נטען בנוסף, כי העבירות שבוצע המבקש נבעו מן "המציאות הבלתי נשלטת אליה נקלע". עוד נטען, כי יש להתחשב בנסיבות המקרה הספציפי, להימנע מקביעות גורפות, אשר אינן הולמות את עניינו של המבקש, ולהבחין בין סוגים שונים של עברייני מס לעניין ענישתם. נטען על-ידי המבקש, כי אי תשלום המס מצידו נובע מחוסר יכולת כלכלית ולא מחוסר רצון או נכונות. לפיכך, מבוקש כי עונשו של המבקש ירוצה בדרך של עבודות שירות ולא מאחורי סורג וברית.

דין והכרעה

6. כפי שהובהר לעיל, הבקשה שלפניי נסבה, רובה ככולה, סביב מידת העונש שנגזר על המבקש. הלכה מושרשת בשיטת משפטנו היא, כי אין בהשגה על חומרת העונש בכדי להצדיק מתן רשות ערעור בפני בית משפט זה, למעט במקרים יוצאי דופן בהם העונש חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות (רע"פ 617/14 לוי נ' מדינת ישראל (4.3.2014);

רע"פ 189/14 מודלג' נ' מדינת ישראל (3.3.2014); רע"פ 8767/13 לביא נ' מדינת ישראל (3.3.2014).

עוד ראוי לציין, כי ככלל, הרשעה בעבירות מס מצדיקה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, לצד הטלת קנס כספי (רע"פ 3385/13 דימיטשטין נ' מדינת ישראל (29.5.2013); רע"פ 7964/13 רובינשטין נ' מדינת ישראל (31.12.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל (20.11.2013)). לפיכך, לא מצאתי כי, בנסיבות העניין שלפניי, העונש שנגזר על המבקש חורג ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת, ומטעם זה דין הבקשה להדחות. עוד יצוין, כי הערכאות הקודמות נמנעו מהטלת קנס כספי על המבקש לאור מצוקתו הכלכלית, שלו ושל בני משפחתו.

7. למעלה מן הצורך אתייחס לגופן של הטענות העיקריות העולות מן הבקשה. המבקש טען כי לא ראוי לראות במעשיו "גזילת כספי ציבור" ו-"אי נשיאה בנטל ובשוויון", כפי שנקבע בעניינם של עברייני מס אחרים. עוד נטען בבקשה, כי המבקש "נדרש עתה להיכנס לבית הסוהר בשל גורל בלתי נשלט". אין בידי לקבל טענות אלו. התחמקות שלא כדין מתשלום מס אמת פוגעת בקופה הציבורית, ופוגעת בערך השוויון בין אזרחי המדינה. מסיבה זו נקבע, לא אחת, כי יש לראות בעבירות המס עבירות פליליות חמורות, המצדיקות ענישה הולמת, וכך הוא הדבר גם במקרים בהן נעברו העבירות בנסיבות של קשיים כלכליים חמורים. למרות קשייו הכלכליים הנטענים, בחר המבקש להמשיך ולנהל את עסקיו, תוך ביצוע עבירות מס באופן שיטתי, ובכך הוסיף חטא על פשע. כפי שנפסק בעבר, והדברים יפים גם לענייננו, "לפרט אין זכות לבסס את המשך פעילותו העסקית על כספים שאינם שייכים לו" (רע"פ 4844/00 ברקאי נ' מדינת ישראל, משרד האוצר, פ"ד נו(2) 37, 46 (2001)).

אשר לטענתו של המבקש, לפיה הוחמר עונשו בשל חוסר יכולתו הכלכלית לשלם את חובו, אחזור על הדברים שאמרתי בפרשה אחרת:

"אכן, המבקש אינו יכול לרפא את מחדל אי העברת ניכויי המס לרשויות, נוכח הליך פשיטת הרגל בו הוא מצוי. בית משפט זה קבע בעבר, כפי שציננה גם ערכאת הערעור, כי לא ניתן לראות בהעדר היכולת לגבות מהעברין את חוב המס, במישור האזרחי, משום הסרת המחדל על ידו או שיקול להקלה בעונשו (רע"פ 5557/09 שוסטרמן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.7.2009)). קבלת עמדתו של בא כוח המבקש, לפיה יש לראות בנסיבות האמורות כשיקול לקולא, עשויה לעודד נישומים אחרים לבצע עבירות מס, ולשמוט את הקרקע מתחת לעקרון ההרתעה, העומד בבסיס הגדרתן כעבירות פליליות [...]

מצבו הכלכלי של המבקש, גם הוא אינו מהווה עילה להתערבות בגזר דינו. במרבית המקרים, עברייני המס הינם אנשים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי, אשר התדרדרו לביצוע העבירות בעטיו של מצב כלכלי קשה. אין די בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה בעונשם." (רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) (להלן: עניין אודיז)).

8. הערכאות הקודמות נתנו דעתן לנסיבות האישיות, הבריאותיות והמשפחתיות של המבקש, והעניקו לכך את המשקל הראוי להן לקולה. מנגד, חומרתן היתרה של עבירות המס מורה על העדפת האינטרס הציבורי, ובכלל זה גם את שיקולי ההרתעה, על פני שיקולים הנוגעים לנסיבות האישיות של המבקש (רע"פ 674/13 ליטווק נ' מדינת ישראל (21.8.2013); רע"פ 74/13 חלידו נ' מדינת ישראל (17.3.2013); עניין אודיז). לפיכך, אין בידי לקבל את טענותיו של המבקש בהיבט זה.

9. לאור האמור, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו, כפי שנקבע על-ידי בית המשפט המחוזי, ביום 16.3.2014, עד לשעה 10:00, בבית הסוהר "הדרים" או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

תשומת לב שירות בתי הסוהר מופנית בזאת למצבו הבריאותי של המבקש.

ניתנה היום, ז' באדר ב' התשע"ד (9.3.2014).

ש ו פ ט